

УДК 338.48:640.4]:005.412(06)
JEL Classification D21, E66, F22, L83
DOI 10.33111/sedu.2023.52.038.046

*Кукоба Володимир Павлович **
*Ларін Юрій Миколайович ***

ІМПЕРАТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН СУБ'ЄКТІВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

Анотація. У статті запропоновано концептуальний погляд на необхідність започаткування досліджень і розробок стосовно створення нової методичної основи для ефективної ревіталізації рекреаційних зон, які перебувають у межах досяжності готелів і місць релаксації. Наведено очікувані результати дослідження у царині теорії, методик і практичних технологій здійснення ревіталізації зон відпочинку. Обґрунтовано мету дослідження, яка здебільшого передбачає розроблення теоретичного базису та комплексного інструментарію упорядкованого забезпечення економічними ресурсами процесів пошуку і ревіталізації рекреаційних зон поза земель територіальних громад. Зроблено висновки про те, що уже зараз відкриваються нові можливості для утворення нових форм ведення бізнесу, які створюють умови не лише для генерування додаткового прибутку, а й створення умов для психосоціальної реабілітації українців у поствоєнний час.

Ключові слова: індустрія гостинності; рекреаційна зона; відновлення; ревіталізація; економічне забезпечення.

Вступ. За даними ВООЗ, ще 2017 р. Україні майже 2,8 млн громадян мали депресивні розлади, що еквівалентно 6,3 % усієї популяції [1]. З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну кількість таких людей суттєво збільшилась. На думку В. Ляшка, міністра охорони здоров'я України, найближчим часом будуть потребувати психологічної підтримки і допомоги близько 15 млн українців [2]. Зменшити цю сумну статистику передбачається як медикаментозним лікуванням у медичних установах МОЗ України та приватних клініках, так і інструментами психосоціальної підтримки та емоціональної реабілітації. Створенням суто медичних основ для покращення психосоціального стану

* **Кукоба Володимир Павлович** — доктор економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (м. Київ, Україна), ORCID 0000-0003-3107-6000, volodymyr.kukoba@kneu.ua

** **Ларін Юрій Миколайович** — аспірант кафедри бізнес-економіки та підприємництва, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (м. Київ, Україна), ORCID 0009-0008-4970-8268, 63amg.kiev.ap@gmail.com

українців буде опікуватися МОЗ України в рамках "Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки", пакета «Супровід і лікування дорослих і дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» (у межах Програми медичних гарантій), оперативної дорожньої карти "Пріоритетні багатосекторні заходи із психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в Україні під час та після війни" тощо [3]. Однак в основному все це буде відбуватися стосовно тих осіб, які звернулись за допомогою до фахівців — медичних працівників, але є значна група людей, що не вважають себе такими, що потребують психосоціальної підтримки або реабілітації, які будуть відновляти своє психічне здоров'я як туристи або пересічні відпочивальники на традиційних базах відпочинку. Саме для цієї групи українців і виникає потреба у створенні нових, а частіше — відновленні наявних рекреаційних зон.

Постановка завдання. За останні десятиліття науковим вирішенням проблем розвитку в Україні різних рекреаційних зон займалися В. Биркович [4], В. Кифяк [5], В. Матеш [6], В. Сафулліна [7], Д. Стеченко [8] та інші. Широким колом науковців розглянуто сучасний розвиток туристичного обміну, ключові аспекти функціонування світового туристичного ринку в умовах глобалізаційних змін [9]. У цих аспектах науковці проаналізували ключові проблеми регулювання розвитку туристичної діяльності та формування рекреаційних зон, дослідили тенденції розвитку туристичного бізнесу та його регіональні аспекти [10] розкрили сутність сталого розвитку туризму та запропонували стратегію такого розвитку, обґрунтували напрями розвитку рекреаційних зон міст і селищ, науковий інструментарій прогнозування витрат на формування і забезпечення функціонування рекреаційних зон населених пунктів і формування інноваційно-інвестиційного механізму підвищення ефективності підприємств туристичної галузі. Однак у даний час бракує науково обґрунтованого інструментарію вирішення проблем економічного забезпечення відновлення рекреаційних зон взагалі та в місцях розташування готельних комплексів зокрема. Особливо це стосується утворення і розвитку рекреаційних зон у місцях розташування підприємств індустрії гостинності. Саме це і спонукає до проведення додаткових досліджень на зламі теорії і практики економіки, менеджменту та підприємництва.

Відповідно до цієї проблеми загальною метою даної публікації є висвітлення основних завдань проведення новітніх досліджень стосовно розроблення теоретичного базису та комплексного інструментарію упорядкованого забезпечення економічними ресурсами процесів пошуку і ревіталізації рекреаційних зон, що перебувають поряд або у межах суб'єктів, які функціонують в індустрії гостинності. Для досягнення цієї мети було поставлено і вирішено такі завдання: 1) для утворення адекватного теоретичного підґрунтя досліджень для створення комплексного інструментарію економічного забезпечення процесів пошуку і ревіталізації рекреаційних зон визначено об'єкт і предмет такого дослідження; 2) сформульовано у логічній послідовності ключові завдання досліджень і розробок формування організаційно-економічного забезпечення ревіталізації рекреаційних зон; 3) здійснено прогноз щодо головних результатів досліджень і розробок стосовно економічного забезпечення відновлення рекреаційних зон у місцях розміщення суб'єктів господарювання індустрії гостинності.

Результати. Напевно, ні в кого не викликає сумнівів той факт, що сучасний туристичний бізнес найуспішніше функціонує поряд з місцями розташування культурних або спортивних осередків, місць тихого інтелектуального відпочинку або комплексів активних розваг чи лікування. Поряд з такими місцями утворюється значна кількість готелів і ресторанів, формується відповідна інфраструктура, які забезпечують комфортні умови перебування не лише для транзитних туристів, а й для відпочивальників, що вирішують залишитися у певному місці довше. Багаторічне захоплення додаткових територій навколо місць паломництва туристів і курортників паралельно зі збільшенням їх кількості призводить до суттєвих проблем надання послуг суб'єктами HoReCa за нерівномірності напливів приїжджиків. Також збільшення кількості відпочивальників у певний проміжок часу у курортних зонах змінює статус курорту із місця тихого відпочинку або лікування в місце "гіпердрайвових" розваг, а це відлякує "тихих", але "довгих" відпочивальників, що звикли до вищого рівня комфорту і, відповідно, до значно вищих цін на перебування у зоні відпочинку. Для відокремлення груп курортників від активних туристів доцільно трансформувати організацію розміщення зон відпочинку в сукупності суб'єктів індустрії гостинності, де б ізольовані рекреаційні зони утворювались поряд з наявними місцями тимчасового перебування відпочивальників.

Створення науково обґрунтованої економічної основи таких змін доцільно здійснювати в межах ініціативного дослідження для організаційно-економічного забезпечення ревіталізації рекреаційних зон суб'єктів індустрії гостинності. Головною метою цього дослідження повинно бути наукове узагальнення теоретичних засад і розроблення прикладного інструментарію організації економічного забезпечення відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності в Україні. Ключовим об'єктом дослідження вбачаються процеси відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності, предметом дослідження — теоретичні, методичні та прикладні аспекти модернізації організації економічного забезпечення відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності. Для вирішення основних завдань дослідження слід: визначити економічну сутність феномену "рекреаційна зона підприємства індустрії гостинності", її різновиди та способи відновлення; встановити методи визначення економічної доцільності відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності та оцінювання її ефективності; сформулювати організаційні принципи забезпечення відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності; визначити поточний стан і тенденції змін у діяльності підприємств індустрії гостинності в Україні; проаналізувати результативність господарювання українських підприємств індустрії гостинності; оцінити напрями динаміки процесів розвитку підприємств індустрії гостинності; розробити проєкт організації в системі відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності; визначити основні роботи з відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності та розробити методики прогнозування витрат на їх здійснення; спрогнозувати ефективності проведення робіт з відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності.

У процесі формування теоретико-методичного підґрунтя стосовно дослідження і подальших розробок в аспекті ревіталізації рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності у першу чергу слід визначити економічну сутність феномену "рекреаційна зона підприємства індустрії гостинності", її різновиди та способи відновлення. При цьому слід мати на увазі, що вже існує технократичне розуміння терміна "рекреаційна зона", економічне ж повинно характеризувати таку зону, як місце або засіб утворення вартості (зокрема й доданої), що дозволяє отримати прибуток власнику цього місця або засобу. Розбудовуючи понятійний апарат стосовно відновлення рекреаційних зон, слід пам'ятати, що згідно з чинним Земельним кодексом України (ст. 51) виокремлюють такі землі рекреаційного призначення [11]: земельні ділянки зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів; земельні ділянки навчально-туристських та екологічних стежок, маркованих трас; земельні ділянки, зайняті територіями будинків відпочинку, пансіонатів, об'єктів фізичної культури і спорту, туристичних баз, кемпінгів, яхт-клубів; земельні ділянки стаціонарних і наметових туристично-оздоровчих таборів; земельні ділянки будинків рибалок і мисливців; земельні ділянки дитячих туристичних станцій, дитячих та спортивних таборів, інших аналогічних об'єктів; земельні ділянки, надані для дачного будівництва і спорудження інших об'єктів стаціонарної рекреації. Також ці землі поділяються на такі, що призначені для короткочасного відпочинку населення — земельні ділянки зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів тощо; призначені для розміщення стаціонарних об'єктів рекреаційного призначення — землі у межах і за межами населених пунктів, на яких розміщуються соціально-культурні, туристичні, туристично-оздоровчі, інші заклади та об'єкти рекреаційного призначення. Залежно від місця розташування землі рекреаційного призначення поділяють на землі: на яких розташовані зони відпочинку населення, об'єкти туризму для проведення спортивних і культурно-розважальних заходів у межах населених пунктів; землі зелених зон і зелених насаджень; на яких розташовані зони відпочинку населення, об'єкти туризму для проведення спортивних заходів за межами населених пунктів. Землі рекреаційного призначення можуть перебувати у державній, комунальній і приватній формах власності. У межах територій земель рекреаційного призначення утворюються відповідні локальні рекреаційні зони.

Формування методичної основи економічного забезпечення ревіталізації рекреаційних зон передбачає виокремлення, систематизацію і кластеризацію наявних методів і методик оцінювання доцільності прийняття і реалізації різних господарських рішень. На основі цих кластерів утворюються спеціальні сукупності методів (методи) для таких дій, а за відсутності необхідних методів або методик розробляються такі, що відповідають цілям дослідження. При цьому слід звертати увагу на специфічність характеристик рекреаційних зон, що розташовані у межах підприємств індустрії гостинності.

На основі сформованої теоретичної та методичної бази для проведення ревіталізації рекреаційних зон доцільно сформулювати основні та деталізовані організаційні принципи забезпечення даних процесів. Особливим при цьому у першу чергу повинні бути диференційовані принципи, розроблені типові проєктні рішення з організації функціонування відновлених зон відпочинку.

Не менш важливим стосовно різних складових дослідження є аналітичне оцінювання поточного стану та тенденцій змін у рекреаційних зонах України. Результати такого аналізу стануть основою для розроблення конкретних організаційно-структурних та організаційно-розпорядчих рішень щодо ревіталізаційних процедур у межах суб'єктів індустрії гостинності. У ході проведення аналізу слід мати на увазі, що у останні десятиліття державна політика в Україні орієнтувалася переважно на підтримання і розвиток рекреаційних зон міст і різних населених пунктів, проблема формування нових рекреаційних зон у місцях транзитного (туристичного) відпочинку майже повністю не вирішувалась. Тому доцільно звернути увагу на зони, що розташовані на земельних ділянках будинків відпочинку, пансіонатів, об'єктів фізичної культури і спорту, туристичних баз, кемпінгів, яхт-клубів; земельних ділянках стаціонарних і наметових туристично-оздоровчих таборів, а також земельних ділянках будинків рибалок і мисливців. Це важливо тому, що зміна місця перебування на відпочинку стосовно місця постійного проживання суттєво впливає на покращення психологічного стану людини, а певна фізична активність зміцнює імунітет та загальний стан здоров'я. Відсутність на цей час нормативно-правового регулювання й економічного забезпечення створення нових і відновлення таких, що занепали, рекреаційних зон поряд з підприємствами гостинності визначає актуальність і значущість проведення досліджень і розробок у напрямі організаційно-економічного забезпечення відновлення (ревіталізації) рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності.

Ключовим результатом проведення дослідження стосовно формування економічної основи для ревіталізації рекреаційних зон суб'єктів індустрії гостинності є розроблення варіантів проектних рішень щодо організації в системі здійснення кроків з відновлення таких зон. У комплексі з цим слід визначити пакети робіт і побудувати їх технологічні структури, розробити методики визначення прогнозованих витрат на виконання робіт із ревіталізації зон відпочинку. Маючи в арсеналі інструменти прогнозування витрат коштів і часу на виконання ревіталізаційних процедур, можна визначати ефективність проведення цих робіт у майбутньому, і приймати відповідні рішення щодо доцільності старту таких робіт.

Вагомими теоретичними і прикладними результатами проведення дослідження і здійснення розробок щодо формування наукової основи організаційно-економічного забезпечення ревіталізації рекреаційних зон суб'єктів індустрії гостинності слід вважати: 1) розвинення понятійного апарату щодо підвищення ефективності діяльності підприємств сфери гостинності, які мають на своїй території рекреаційні зони; 2) сукупність методів, за допомогою яких здійснюється визначення економічної доцільності ревіталізації рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності та оцінювання її ефективності; 3) організаційні принципи забезпечення відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності; 4) звіт про поточний стан і тенденції змін у діяльності підприємств індустрії гостинності в Україні; 5) проекти організації в системах ревіталізації рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності; 6) склад і послідовність робіт з відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності; 7) методики прогнозування витрат на роботи з відновлення рекреаційних зон

підприємств індустрії гостинності; 8) прогнози ефективності проведення робіт з відновлення рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності. Практичне застосування результатів дослідження дозволить суттєво розширити географію місць для активного і пасивного відпочинку українців, їх морального переваження у вподобаних ними рекреаційних зонах.

Висновки. Проведене узагальнення теоретичних суджень і прикладних результатів стосовно дослідження процесів формування наукової основи для економічного забезпечення ревіталізації зон відпочинку в межах суб'єктів індустрії гостинності дозволяють зробити такі висновки:

1. На основі аналізу процесів трансформації ринку туристичних послуг і результативності функціонування індустрії гостинності визначено, що готельна індустрія, як і значна частка національної економіки, потрапили у скрутне фінансове становище, до якого призводить скорочення кількості гостей, відповідно, і в готелях на цьому тлі знижується якість та обсяги послуг. Цей напрям економічної діяльності потребує найскоріших змін, які повинні мати науково обґрунтовану основу. Серед найперших завдань формування наукової основи змін в індустрії гостинності має стати створення теоретико-методичної бази ревіталізації зон активного та пасивного відпочинку, що розміщуються у найменшій близькості до готелів та баз відпочинку, яка передбачає розвиток наявного, адекватного до спрямування дослідження, понятійного апарату та пошуку новітніх методичних підходів для аналізу процесів ревіталізації зон відпочинку.

2. Аналіз і оцінювання даних про економічну результативність діяльності учасників ринку готельних послуг дозволяють констатувати стійку тенденцію до зниження кількості споживачів цих послуг не лише серед іноземних громадян, а й поміж громадян України. Це здебільшого пов'язано з невеликою кількістю і поточним суттєвим скороченням в Україні місць для активного відпочинку. Знижують якість надання послуг лікувальні установи, поряд з якими раніше утворювалися суб'єкти індустрії гостинності. Для реанімації національного готельного господарства необхідно змінювати вектори діяльності готелів з мети надання тимчасового, хоча і комфортного притулку, на створення умов для активного і пасивного відпочинку. Цю мету можна досягнути лише за умов відновлення або створення нових рекреаційних зон у готелях і місцях тимчасового перебування людей.

3. Розроблені відповідно до запропонованого напряму дослідження проекти організації в системах ревіталізації рекреаційних зон підприємств індустрії гостинності, змодельовані технології виконання робіт щодо ревіталізації зон відпочинку зі складом і послідовністю здійснення цих робіт, підкріплені методиками розрахунку прогнозованих витрат на роботи з відновлення рекреаційних зон, а також прогнози ефективності проведення робіт із ревіталізації місць відпочинку у суб'єктах індустрії гостинності стануть вагомим науково обґрунтованою основою для прийняття ефективних господарських рішень у майбутньому.

Незважаючи на всі виклики, які протягом останнього часу постали перед українським суспільством взагалі та індустрією гостинності зокрема, у національному господарстві відкриваються нові можливості для утворення нових форм ведення бізнесу, які створюють умови не лише для генерування додаткового

прибутку, а й для емоційного та фізичного відпочинку у разі психосоціальної реабілітації українців у поствоєний час.

Література

1. Depression and other common mental disorders: global health estimates / World Health Organization. - Geneva: WHO, 2017.
2. Ляшко В. Вплив війни на психічне здоров'я — колосальний / Кабінет міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/vplyv-vijni-na-psiichne-zdorovya-kolosalnij-viktor-lyashko> (дата звернення 23.06.2023 р.)
3. Олена Зеленська розповіла, як втілюється ініціатива зі створення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки / Президент України Володимир Зеленський: Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/news/olena-zelenska-rozpovila-yak-vtilyuyetsya-iniciativa-zi-stvo-80109> (дата звернення 23.06.2023 р.)
4. Биркович В.І. Тенденції та перспективи розвитку туристично-рекреаційної галузі в Закарпатській області // Стратегічні пріоритети. 2009. №2 (11). С. 218-224.
5. Кияк В., Вдовічен А. Сфера гостинності України: відновлення у повоєнний період / Scientia Fructuosa. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету). 2022, 143(3). С. 68–77. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(143\)05](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(143)05)
6. Матеш В.А. Україна запрошує на відпочинок. Вісті з України. 2009. №4. С. 54.
7. Сафулліна В. Перспективи розвитку курортної галузі та рекреаційних територій в Україні. Управління сучасним містом. 2007. № 12. С. 88-94.
8. Стеченко Д.М. Наукові аспекти економічної діагностики природно-рекреаційного потенціалу регіону. Формування ринкових відносин в Україні. 2010. №1. С. 136-139.
9. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: монографія / В.К. Федорченко, В.С. Пазенок, О.А. Кручек та ін. ВЦ «Академія». Київ, 2013. 368 с.
10. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. Г. Бойко та ін. За заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ. нац. торг.-екон. Університет. Київ, 2010. 596 с.
11. Земельний кодекс України. Київ, 2022. 171 с.

References

1. Depression and other common mental disorders: global health estimates. *World Health Organization*. Geneva: WHO, 2017.
2. Liashko, V. "Vplyv viiny na psykhične zhorovia — kolosalnyi [The impact of war on mental health is colossal]". Kabinet ministriv Ukrainy. <https://www.kmu.gov.ua/news/vplyv-vijni-na-psiichne-zdorovya-kolosalnij-viktor-lyashko> (accessed 23.06.2023) [in Ukrainian]
3. "Olena Zelenska rozpovila, yak vtilyuetsia initsiatyva zi stvorennia Natsionalnoi prohramy psykhičnogo zhorovia ta psykhosotsialnoi pidtrymky". ["Olena Zelenska told how the initiative to create a National Program of Mental Health and Psychosocial Support is being implemented"]. Prezydent Ukrainy Volodymyr Zelenskyi: Ofitsiine internet-predstavnytstvo. <https://www.president.gov.ua/news/olena-zelenska-rozpovila-yak-vtilyuyetsya-iniciativa-zi-stvo-80109> (accessed 23.06.2023) [in Ukrainian]
4. Byrkovych, V. I. "Tendentsii ta perspektyvy rozvytku turystychno-rekreatsiinoi haluzi v Zakarpatskii oblasti" ["Trends and prospects for the development of the tourism and recreation

industry in the Transcarpathian region”]. *Stratehichni priorytety* 2 (2009): 218-224. [in Ukrainian]

5. Kyfiak, V., Vdovichen, A. “Sfera hostynnosti Ukrainy: vidnovlennia u povoiennyi period” [“The sphere of hospitality of Ukraine: recovery in the post-war period”]. *Scientia Fructuosa. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu* 143 (2022): 68–77. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022\(143\)05](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2022(143)05) [in Ukrainian]

6. Matesh, V. A. “Ukraina zaprosuie na vidpochynok”. [“Ukraine invites to rest”]. *Visti z Ukrainy* 4 (2009): 54. [in Ukrainian]

7. Safullina, V. “Perspektyvy rozvytku kurortnoi haluzi ta rekreatsiinykh terytorii v Ukraini”. [“Prospects for the development of the resort industry and recreational areas in Ukraine”]. *Upravlinnia suchasnym mistom* 12 (2007): 88-94. [in Ukrainian]

8. Stechenko, D. M. “Naukovi aspekty ekonomichnoi diahnostyky pryrodno-rekreatsiinoho potentsialu rehionu”. [“Scientific aspects of economic diagnostics of natural and recreational potential of the region”]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini* 2 (2010): 136-139. [in Ukrainian]

9. Fedorchenko, V. K., Pazenok, V. S., and Kruchek, O. A. eds. *Turyzmolohiia: kontseptualni zasady teorii turyzmu*. [Tourismology: conceptual foundations of the theory of tourism]. Kyiv: VTs «Akademiia», 2013. [in Ukrainian]

10. Tkachenko, T. I., Melnychenko, S. V., and Boiko, M. H. Eds. *Stratehichni rozvytok turystychnoho biznesu*. [Strategic development of tourism business]. Kyiv: KNTEU, 2010. [in Ukrainian]

11. *Zemelnyi kodeks Ukrainy*. [Land Code of Ukraine]. Kyiv, 2022. [in Ukrainian]

IMPERATIVES OF ECONOMIC PROVISION OF THE HOTELS RECREATIONAL ZONES REVITALIZATION

Volodymyr P. Kukoba

Dr. Sc. (Econ.), Professor,

*Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman (Ukraine)*

ORCID 0000-0003-3107-6000

Yurii M. Larin

PhD student,

*Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman (Ukraine)*

ORCID 0009-0008-4970-8268

Abstract. The article offers a conceptual vision of the need to start research and development on the creation of a new methodological basis for economic support for the revitalization of recreational areas in areas that are within the reach of hotels and places of relaxation of the population. The purpose of the study is substantiated, which mainly involves the development of a theoretical basis and a comprehensive toolkit for the orderly provision of economic resources for the processes of search and revitalization of recreational zones outside the lands of territorial communities. The expected results of the study are given, such as: development of the conceptual apparatus regarding the

activities of hotels that have recreational zones on their territory; methods for determining the economic feasibility of revitalizing recreational areas; organizational principles to ensure the restoration of recreational areas of hotels; organization projects in revitalization systems of recreational zones of hotels; organization of works on restoration of recreational zones; methods of forecasting costs for restoration of recreational hotels, etc. It is concluded that the hotel industry is in a difficult financial situation, for its resuscitation it is necessary to change the vectors of the activity of hotels to provide temporary shelter to create conditions for active and passive recreation. This can be achieved by restoring or creating new recreational areas in hotels and places of temporary stay of people, and for this it is necessary to form a scientific basis. The projects of the organization in the systems of revitalization of recreational zones of hotels developed within the framework of the study, the technologies for the implementation of work on the revitalization of such zones, supported by the methods for calculating the estimated costs for the restoration of recreational zones, as well as forecasts of the effectiveness of these works will become a weighty scientifically substantiated basis for making effective economic decisions in the future. Forecasts indicate that new opportunities are already opening up for the formation of new forms of doing business, which create conditions not only for generating additional profit, but also for creating conditions for psychosocial rehabilitation of Ukrainians in the post-war period.

Keywords: hotel industry; recreational area; recovery; revitalization; economic support.

Стаття надійшла до редакції 25.05.2023

УДК 640.4:339.13

JEL Classification M 21

DOI 10.33111/sedu.2023.52.046.058

Мазур Володимир Степанович*

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Анотація. У статті розкрито теоретичні основи застосування інноваційних технологій і методів управління персоналом організації. Зазначається, що управлінські нововведення мають позитивний вплив на функціонування підприємств, змінюючи спосіб роботи і поширюючи ефективність. Диференційовано погляди на визначення поняття "управлінські технології". Сформульовано авторське визначення управлінської технології як сукупності управлінських прийомів та засобів досягнення поставлених цілей компанії.

* Мазур Володимир Степанович — канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародного туризму і готельного бізнесу, Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль, Україна), ORCID 0000-0002-2980-7954, mazur_volodymyr@ukr.net